

**ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ
КОМПЛЕКСНОЇ
ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ
УКРАЇНИ ДО 2020 РОКУ**

Київ, 16 січня 2020 р.

Топ-досягнення НБУ у реформуванні фінансового ринку

Посилено інституційну спроможність центробанку та проведено його внутрішню трансформацію

Запроваджено інфляційне таргетування та перехід до гнучкого курсоутворення

Здійснено оздоровлення банківського сектору

Проведено валютну лібералізацію

Посилено відповідальність власників та менеджменту банків

Сформовано незалежні наглядові ради державних банків

Запроваджено ризик-орієнтований нагляд та посилений фінмоніторинг НБУ

Створено можливість віддаленої ідентифікації з використанням BankID НБУ

Із 2015 року Комплексна програма 2020 була інструментом координації дій регуляторів з реформування та розвитку фінансового сектору

Подальший розвиток фінансового сектору буде відбуватись в межах виконання відповідної Стратегії до 2025 року, підготовленої ключовими регуляторами та стейкхолдерами фінринку

Основні завдання КП 2020 – вирішення накопичених проблем минулого та досягнення сталого розвитку фінсектору України

Затверджено:

- Постанова НБУ №391 від 18.06.2015 (оновлення – №304 від 31.05.2018)
- Рішення НКЦПРФ №931 від 30.06.2015 (оновлення – №363 від 01.06.2018)
- Рішення ФГВФО №074/18 від 30.05.2018
- Розпорядження Нацкомфінпослуг №1367 від 11.06.2015 (оновлення – №777 від 24.05.2018)

! Периметр заходів КП 2020 охоплював весь фінансовий ринок та фокусувався у трьох напрямках

Виконання основних КПЕ Комплексної програми розвитку фінансового сектору до 2020 року (1/2)

	01.01.2015	01.01.2020	2020
Споживча інфляція (ІСЦ, у річному вимірі, %)	24,9%	4,1%	5% ± 1 п. п.
Міжнародні резерви (млрд. дол. США)	7,5	25,3	Відповідно до положень економічної програми в рамках угоди з МВФ
Рівень готівки в економіці (М0/ВВП)	17,8%	9,2% ¹	≤9,5%
Індекс концентрації в банківському секторі (індекс ННІ)	564,41	1007,63	≥800
Рівень безготівк. розрахунків ¹	25,0%	49,7%	55%
Кількість POS-терміналів на 1 млн. осіб ²	4,7	8,0	11,0
Рівень доларизації кредитів і депозитів ³	46,1%	39,0% ⁵	≤40%

¹ Дані станом на 01.10.2019 р.; ² Частка безготівкових операцій у загальному обсязі операцій із використанням платіжних карток, станом на 01.10.2019; ³ Співвідношення POS-терміналів до чисельності населення (тис. шт./млн осіб), станом на 01.10.2019; ⁴ За банківськими депозитами (кредитами) резидентів (крім інших банків та НБУ); ⁵ Дані станом на 01.12.2019 р.

Виконання основних КПЕ Комплексної програми розвитку фінансового сектору до 2020 року (2/2)

	01.01.2015	31.12.2019	2020
Рівень номінальних ставок за новими кредитами у нац. валюті ¹	17,6%	19,9%	≤12%
Співвідношення кредитів до депозитів (валові кредити)	156%	99,8% ²	≤110%
Рівень проникнення страхування ³	1,4%	1,4% ⁵	0,75%
Частка прийнятих активів у загальних активах страховиків, усього ⁴	47% ⁶	73,2% ⁵	Не нижче 60%
Активи другого рівня пенсійної системи ⁷	0%	0%	Не нижче 2%
Активи публічних ІСІ ⁸	0,1%	0,1%	Не нижче 10%

Відставання показників розвитку накопичувальної пенсійної системи та ринку спільного інвестування пов'язане з затримкою в ухваленні законодавчих актів

¹ Середньозважені ставки за новими кредитами резидентам (крім інших депозитних корпорацій) в річному обчисленні, станом на 01.11.2019, %; ² Дані станом на 01.12.2019р.; ³ Частка страхових платежів без вхідного перестраховання/ВВП; ⁴ Частка прийнятих активів у загальних активах страховиків; ⁵ Дані станом на 01.10.2019р.; ⁶ Дані станом на 01.01.2016р.; ⁷ Відношення активів до ФЗП учасників другого рівня пенсійної системи; ⁸ Співвідношення активів публічних ІСІ до ВВП.

64% дій Комплексної програми 2020 виконано повністю або хоча б одним регулятором

Структура реалізованих дій

Реалізація дій в рамках проектів КП 2020 за п'ять років:

- Кількість завершених дій складає **47%**
- Кількість виконаних хоча б одним регулятором дій **17%**
- Близько **36%** дій враховано у Стратегії 2025 (переважно ті, завершення яких від самого початку передбачалась у 2019+ р.)

DASHBOARD: Статус реалізації проектів Комплексної програми (1/4)

Проект			НБУ	НКЦПФР	НКФП	ФГВФО	Мінфін	НАБУ	
А	Забезпечення стабільності фінансового сектору	A.1	Вільна конкуренція	F	F	F	F		F
		A.2	Лібералізація валютного регулювання	I		E			
		A.3	Пов'язані особи	H	E	E			
		A.4	Платоспроможність та ліквідність	G	G	E			
		A.5	Системно-важливі фінансові установи	H	F	F			
		A.6, B.5	Новий нагляд	G	E	E			
		A.6/1	Нагляд за діяльністю НФУ		F	F			
		A.6/2	Ліцензування банків та НФУ	H					
		A.7, B.12	Уніфікація та спрощення звітності	F	F	F			
		A.7/1	IFRS 9 ¹	H					H
		A.7/2	Впровадження Плану дій BEPS	F				F	
		A.8	AML	F	F	F		F	
		A.9	Cashless economy						
		A.9/1	Перехід на стандарти ISO20022 / Розвиток СЕП ¹	F					
		A.9/2	Розвиток НПС "ПРОСТІР" ¹	F					
		A.9/3	Інфраструктура платіжного ринку та оверсайт ¹	F					
		A.10	Корпоративне управління	G	G	E			
		A.10/1	Стратегія розвитку державних банків	G				G	
		A.11	Захист прав кредиторів (Restart lending)	G	G	G			G
		A.11/1	Виведення з ринку неефективних установ	I	F	F			

DASHBOARD: Статус реалізації проектів Комплексної програми (2/4)

Проект

А	Забезпечення стабільності фінансового сектору	Проект	НБУ	НКЦПФР	НКФП	ФГВФО	Мінфін	НАБУ
	A.11/2	Захист активів небанківських фінансових установ		E	I			
	A.11/3	Відновлення іпотечного кредитування	F					
	A.11/4	Персональне банкрутство	G					G
	A.12	Інфраструктура управ. проблемними активами	F		F	F	F	F
	A.12/1	Сек'юритизація активів	C	C				
	A.13	Деривативи, інші ФІ	F	F				
	A.13/1	Аграрні розписки		E				E
	A.14	Розвиток II рівня накопичувальної пенсійної системи		F				
	A.14/1	Регулювання III рівня пенсійної системи			F			
	A.15	Стимулювання розвитку інфраструктури фін. сектору	F	F	F			
	A.15/1	Розвиток фінансового лізингу ¹			F			
	A.15/2	Розвиток ринку небанківського кредитування			F			
	A.16	Розвиток ринку Fintech	C	C	C			
	A.17	Кредитний реєстр НБУ	I					
	A.18	Розвиток ринку страхових послуг			F			
	A.18/1	Розвиток інституту страхових посередників			F			
	A.19	Консолідація та розвиток інфраструктури ринків капіталу	F	F				
	A.20	Рейтингові агентства		E				
	A.21	Гармонізація систем оподаткування інструментів фінансового сектору		E	E	E	E	
	A.22	Підвищення продуктивності банк. системи	G					G
	A.23	Раннє втручання та врегулювання неплатоспроможності	E			D		

DASHBOARD: Статус реалізації проектів Комплексної програми (3/4)

Проект

В	Розбудова інституційної спроможності регуляторів	Проект	НБУ	НКЦПФР	НКФП	ФГВФО	
		В.1	Інституційна та фінансова незалежність регуляторів	I	F	F	I
		В.2	Інституційний контроль регуляторів	I	E	E	
		В.3	Інструменти впливу регуляторів	H	F	F	
		В.4	Трансформація регуляторів	H	G	F	
		В.4/1	<i>Міжнародний ринок виробництва грошових одиниць</i>	E			
		В.4/2	<i>Перерозподіл функцій регуляторів (Split)</i>	G	G	G	
		В.4/3	<i>Реформування регуляторної функції¹</i>	E			
		В.5, А.6	Новий нагляд	G	E	E	
		В.6	Внутрішній контроль	G	G	G	
		В.7	Комунікація регуляторів зі споживачами та учасниками	H	H	H	I
		В.7/1	<i>Новий веб-сайт¹</i>	I			
		В.7/2	<i>Ребрендинг НБУ¹</i>	H			
		В.8	Зловживання у фінансовому секторі	G	E	E	
		В.9	Ефективність роботи регуляторів та ФГВФО з пробл. учасниками	F	F	F	F
		В.10	Координація регуляторів	D	D	D	
		В.11	Координація СРО та регуляторів		I	I	
		В.12, А.7	Уніфікація та спрощення звітності	F	F	F	
		В.13	Розвиток ІТ-технологій	G	G	G	
		В.13/1	<i>Електронний документообіг¹</i>	I	G	G	
		В.13/2	<i>Система Bank ID¹</i>	G			
		13/3	<i>Створення Центру оброблення та зберігання даних¹</i>	E			
		В.13/4	<i>Електронний архів НБУ¹</i>	G			

DASHBOARD: Статус реалізації проектів Комплексної програми (4/4)

Проект		НБУ	НКЦПФР	НКФП	ФГВФО	FST	project
Захист прав споживачів та інвесторів	C						
	C.1	Фінансова грамотність населення	E		C	I	
	C.2	Стандарти розкриття НКЦПФР інформації	I	I	F		
	C.3	Реалізація прав інвесторів		F			
	C.4	Система захисту прав споживачів фін. послуг та інвесторів	G	F	F	I	
C.4/1	Створення інституту Фінансового омбудсмена ²					F	

Завдяки цьому ми знаємо, на якій стадії кожен проект в кожен момент часу, та маємо змогу фасилітувати їх.

Легенда

Статус проекту показує на якому етапі знаходиться реалізація проекту:

- A** аналіз проблематики ситуації та її вплив на весь фінансовий сектор;
- B** аналіз міжнародного досвіду та можливість його застосування в рамках проекту;
- C** створення концепції вирішення проблеми з урахуванням експертизи та моделювання ефекту, її затвердження;
- D** обговорення концепції з професійним суспільством та суміжними міністерствами та її можливе коригування;
- E** розробка нормативних актів;
- F** прийняття нормативних актів;
- G** імплементація нормативних актів та підзаконних нормативних актів (у разі необхідності);
- H** аналіз очікуваних ефектів від імплементації та можливе коригування заходів;
- I** функціонування системи в новому законодавчому середовищі.

¹ окремий проект (дія в рамках заходу Програми)

² лідером проекту є USAID FST

Із 2015 року було ухвалено більше 50 законів для реформування фінансового сектору

Найбільш знакові закони за цей період

289-VIII від 07.04.2015
Захист прав інвесторів

2277-VIII від 06.02.2018
Створення та ведення
Кредитного реєстру НБУ

2597-VIII від 18.10.2018
Кодекс України з процедур
банкрутства

542-VIII від 18.06.2015
Розбудова інституційної
спроможності НБУ

2418-VIII від 15.05.2018
Про залучення інозем.
інвестицій

79-IX від 06.09.19
Консолідація регулювання ринку
фінансових послуг (Спліт)

629-VIII від 16.07.2015
Виведення неплатоспроможних
банків з ринку

2473-VIII від 17.05.18
Про валюту

1734-VIII, від 15.11.2016,
122-IX від 06.09.2019
Захист прав споживачів
фінансових послуг

1414-VIII від 14.06.2016
Про фінансову
реструктуризацію

2478-VIII від 03.07.2018
Відновлення кредитування

229-IX від 29.10.2019 2102, 2103
від 02.12.2019
Зміни до законодавства в з'язку
з FATCA

1983-VIII від 23.03.2017
Корпоративне управління
(squeeze-out та sell-out)

2155-VIII від 05.10.2017
Електронні довірчі послуги

2491-VIII від 05.07.2018
Удосконалення
функціонування фін
сектору

1985-VIII від 23.03.2017
Спрощення процедур
капіталізації та реорганізації
банків

2210-VIII від 16.11.2017
Розкриття інформації на
фондовому ринку та
вдосконалення порядкуemisії
цінних паперів

2179 від 06.12.2019
Про фінансовий
моніторинг

Ключові результати у реформуванні фінансового ринку у рамках КП 2020

Створено умови для переходу до нормативів на основі Basel III	Пом'якшено валютні обмеження, старі декрети прибрано	Запроваджено нові стандарти управління ризиками	Перехід банків на МСФЗ, та зокрема на МСФЗ 9	Запроваджено делеговану модель грошового обігу
Затверджено Стратегію реформування держ.банків	Впроваджено електронний підпис у банківській системі	Розпочато співробітництво з Clearstream	Підвищено стандарти розкриття інформації	Удосконалено корпоративне управління на фінансовому ринку
Запроваджено ризик-орієнтований нагляд	Створено Кредитний реєстр	Удосконалено нормативи проф. діяльності на фондовому ринку та управ. ризиками	Посилено процедури фінансового моніторингу	Удосконалення вимог до лістингу, проведення аудиту на фондовому ринку
Запроваджено BankID НБУ	Врегульовано питання безпеки інформації та кіберзахисту	Створено умови для переходу банків до Paperless	Підвищено вимоги до платоспроможності і страховика	Розпочато функцію захисту прав споживачів